

FOLK OG LAND

Å tenke er så besværlig at mange foretrekker å dømme.

Herr Kristian Skarv
Fåsøvn. 79
1110781-Haseby

KARL SEELAND

Rettferdighet IKKE Barmhjertighet

er løsenet og forlangendet ved vår kamp

Når man drar seg til minne hvorledes høyaktede og gjennomhederlige folk i alle stillinger ble behandlet etter 8. mai 1945 og i årevis ble holdt borte fra familiene, åndelig og legemlig torturert og tar eksempler fra den motsatte leir, så får man et bilde av norsk rettergang og tenkesett etter at både grunnlovs- og straffelovsparagrafer ble kullkastet av dem som nå fører det store ord i dagens Norge.

Et illustrerende eksempel på hvordan man innretter seg med kriminelle forbrytere har man i Aftenpostens morgennummer for mandag 6. 9. 54, sålydende:

«Gulostensatt på rifotigjen.

Politiet har nå løslatt Johannes Sigfred Andersen, eller «Gulosten», som for en tid siden ble arrestert i forbindelse med et tyveri fra et trelastlager. Andersen har ikke gitt noen uforbeholden tilståelse, og saken er fortsatt under etterforskning. Han undersøker også om Andersen kan ha hatt befattning med flere tyverier av samme slag. Foreløbig er det fra politiets side ikke tatt noe standpunkt til hvilken siktelse som skal reises mot Andersen. I de senere år har Andersen holdt til i Horten, hvor han har drevet et snekkerverksted.»

Slik behandles en kriminell forbryter, men han er jo «frihetshelt» med gullmedalje etter at han som vaktmann skjøt 2 vergeløse tyske fanger i nattdrakt, fordi de ikke — jaget opp av søvnen — kunne skaffe ham brennevin.

Nå later det til at han har opptatt sin gamle praksis fra før krigen, og tiltross for at politiet ikke har fått klarlagt

hans samlede forhold, løslates denne notabilitet uten videre.

Sammenlign måten hvorpå NS-fangene, som var helt uskyldige, ble behandlet — ført lenket gjennom hovedgater, satt på åpne vogner i skarevis, kjørt gjennom gatene i byene for å utsettes for mengdens hån og forulempninger, vekket opp om natten og fremstillet for publikum foran avsperringene for å få over seg skyllebøtter av rå uttrykk, bli spyttet på og få tilkastet tilsvinte saker og annet — tror man, at hvis man viser disse folk barmhjertighet, som ble slik behandlet så skal man kysse de hender som slo dem og de dommere som felte dommer mot lov og rett!!!!!! Anei, så knekket i ryggraden er de ennå ikke blitt, og selv om mange er falt sammen, noen har tatt sitt eget liv, mange døde og mange har fått et livsvarig mén, så er der ingen som ber om annet enn rettferdighet og likhet for loven.

Det er oss ikke så meget om å gjøre å få ugjerningsmennene og forbryterne straffet som å få luftet ut uhumskheten og oppreisning for de forurettede, så at Norge på nytt kan bli et land som bygges på lov og ikke ulov.

Morderne (likvidatorene) og alle dem som ved skumle midler ulovlig har svunget seg opp i høye stillinger, må selvfølgelig bort fra disse. Man må ha rett til å vite at det ikke finnes mordere i betrodde stillinger, at man kan gå trygt i gater i sin virksomhet og leve i sitt hjem i fred uten å risikere at slike folk går løs og kan plaffe en ned bakfra, stikke en kniv i ryggen, eller kaste bomber inn i ens hjem,

Invalider må hjelpes uansett politisk bakgrunn

Det er rart med det. Det hender man i avisen leser om rene selvfølgeligheter og blir lett og glad om hjertet, fordi man endelig en gang får se det på trykk. Fordi selvfølgeligheten kommer til uttrykk på tvers av den gjengse mening — hvilket jo er en in-konsekvens i seg selv.

Slik var det da vi i Verdens Gang leste et innlegg av magister Jens A. Christophersen med ovenstående tittel.

*

Vi er ikke enig i alle argumenter som fremføres, men hovedlinjen i magisterens artikkel er slik at vi er glad for at den er blitt offentliggjort, og det viser seg ennå engang at de som har forståelse for problemene ofte er folk som selv har deltatt aktivt på den annen side.

Vi tillater oss å gjengi artikkelen i sin helhet:

VG opplyste lørdag 18. september at invalide frontkjemper hittil har vært henvist til privat hjelpsomhet ved at ingen norsk offentlig instans har ytet dem noen som helst støtte og at heller ikke Rikstrykdeverket har villet ha noe med dem gjøre. — Hvis denne melding er korrekt, står vi sannelig overfor et meget svart blad i vår sosiale og moralske historie. Norge har al-

eller svi av huset over hodet på en.

Begynn med fvh. forsvarsminister Jens Chr. Hauge og rull opp den organisasjon han benyttet til «likvidasjoner», spar heller ikke Pål Berg og hans hjemmefrontorganisasjon og få lagt kortene på bordet. Vi forlanger hverken dødsstraff, konsentrasjonsleir, pinlig forhør eller liknende, men en rettferdig fremgangsmåte til å få belyst begivenhetene uten hat og forutinntatthet av folk, som ikke har plettet sitt navn ved å være verre enn bødler. Rettferdigheten leve, så vi igjen kan få sunne og renslige forhold her i landet.

lerede en årrekke hatt et temmelig godt renomme ute i verden for det arbeid som ytes syke, vanføre og arbeidsudyktige. Fremstående nordmenn har likeledes mer enn en gang nedlagt et meget verdifullt arbeid for lindring av nød blant flyktninger, displaced persons etc. — og så har vi i dag en rekke unge menn her i landet som er livsvarige krøplinger og som har vært nektet enhver offentlig støtte på grunn av sin politiske fortid. Stor fantasi skal det ikke til for å forestille seg, hvorledes helt eller delvis arbeidsudyktige invalider faktisk lever, når de er totalt uten offentlig bidrag, og når det gjelder hjelp til vanføre og hjelpe-løse mennesker må all politisk antipati opphøre.

Selv midt under en krig er det ifølge folkeretten, og også all medisinsk etikk, en klar plikt å sørge for at fiendtlige soldater får samme behandling som egne, og det er her intet unntak selv når det gjelder en preker mann på læger og forbindelsessaker. Og dette gjelder vel å merke soldater som kanskje få timer i forveien har drept eller såret ens egne landsmenn. Noe unntak er det heller ikke, at de fiendtlige soldater representerer et aggressivt diktatur. I alle tilfelle er en såret og lemlestet soldat et menneske som har krav på behandling og pleie, uansett fargen på uniformen.

Noen reell unnskyldning for våre unnlaterelser er det heller ikke at det var politisk daddelverdige handlinger som førte en rekke nordmenn inn i invaliditet. Så avstumpet er vi vel ikke at vi mener at f. eks en 17-åring som pådrar seg livsvarig invaliditet ved at han kjører i fjellveggen med en stjålet bil ikke har krav på offentlig hjelp fordi han har forbrutt seg mot våre lover. Og det er svært vanskelig å innse at en litt eldre guttunge, som ut fra forblindet idealisme, påtrykk hjemmefra eller ren eventyrlyst, meldte seg til tysk krigstjeneste er mer inhuman enn en medisinsk utdannet embetsmann som med vitende og vilje ikke har sørget for at hjelpe-løse krøplinger har fått den nødvendige støtte.

I de siste årene har ledende norske politikere gjentatte ganger tatt til orde for en omfattende hjelp til de underutviklede land. Og den klart uttalte forutsetning for denne velmente og berettigede hjelp har aldri vært at det skulle tas politiske hensyn til styreformene i vedkommende land. Med henblikk på

Norges nåværende utenrikspolitiske stilling betyr dette at vi i dette tilfelle har vært såpass rommelige at vi kan tenke oss å hjelpe underernærte og syke mennesker i land som fiere nos oss dessverre betrakter som potensielle fiender. At vi derimot samtidig tar politiske hensyn når det gjelder hjelp til invalider her i landet, er i beste fall en slående mange på konsekvens. Og når en hører at invalide frontkjemper først i dag, ti år etter freden, får de nødvendige proteser fra tysk hold, er en fristet til å si at her står vi overfor en nasjonal skam av dimensjoner. I all-fall bør vi heretter tale litt mere

Forts. side 8.

Dødsdommen

Den 21. mai 1926 avsa Eidsivating lagmannsretts landsvikavdeling dødsdom over kommissarisk statsråd, professor ved Norges Tekniske Høyskole (siden 1923) Ragnar Sigvald Skancke. Rettergangen ble på den karakteristiske måte dominert av den nå avdøde ekstraordinære, lagmann, høyesterettsdommer og medvirker til landssvikanordningen, Erik Solem.



ERIK SOLEM

Brosjyren som cand. jur. Alex. Lange har skrevet om denne eksepsjonelle sak er til salgs i Folk og Lands eksped., boks 3214, Oslo, hos Johannsens Tobakksforretning, Teatergt., Oslo, og hos Carl Mad-sen, Trondheim. Prisen er kr. 1.— pr. stk.

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør

Finn Brun Knudsen

Telefon 55 76 56.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Det solidariske ansvar

Tiden går og motsetningene utjevnes, heter det så smukt. Og dette er også til en viss grad riktig — men bare til en viss grad. For de påstander som i den verste forkjetringens tid etter krigen ble fremsatt mot tidligere NS-folk står fremdeles ved makt. Det har ikke vært mulig å få ørens lyd for NS-folks økonomiske og finansielle innsats under krigen. Fremdeles står myten der om at NS påførte landet store tap og at NS-folk er solidarisk ansvarlige for dette.

Det kan være på sin plass å gjenoppfriske en del av de ting som fra NS's side har vært bragt i marken mot denne absurde påstand.

Så tidlig som 14. mai 1945 uttalte sjefdirektøren i Norges Bank i en radiotale: «Heldigvis ble man reddet for mange inngrep, fordi tyskerne og NS sto mot hverandre.» Og man tør vel påstå at direktøren for Norges Bank hadde greie på hva han sa. Han satt under hele krigen i sin stilling og ledet Norges Bank og hadde daglig kontakt med både tyskerne og NS.

Det norske importoverskudd i samhandelen med Tyskland under krigen, 789 millioner kroner, taler sitt eget sprog om NS-regjeringens kamp om livsviktige varer. Dette beløp er en ren nettoinntekt for dagens Norge, fordi Tysklands clearingstilgodehavende fra okkupasjonstiden aldri er blitt betalt.

Uttalelsene i høyesterettsdommene over «Quislingministrene» Ravner og Sandberg taler sitt eget tydelige sprog. Det heter der at de i sine stillinger «i rikt mål har gagnet land og folk, økonomisk og forsyningsmessig». Og om Fretheims virksomhet som «har hatt positivt heldige virkninger for landets næringsliv». Videre Irgens redning av hjemmeflåten som ble truet av tysk prisetaking. Verdien av denne kan løst anslås til minst 300 millioner kroner. Videre Arbeidstjenestens innsats som i et hemmelig PM av 4. august 1944 fra forsvarrets overkommando i London ble karakterisert slik: «... AT hittil i virkeligheten er en av de bedrifter som har utført lite arbeid for tyskerne, mens den i stor utstrekning har utført arbeide til varig verdi for landet.»

Vi kan ta for oss det kommunale styre, hvor stødige og stillfarende ordførere omkring i landet varetok sin bygds eller bys velferd og interesser, som i mange tilfeller gikk okkupasjonsmakten imot. Den samlede kommunegjeld i 1939 var ca. 1200 millioner kroner. I løpet av okkupasjonstiden ble den nedbetalt til ca. 750 millioner kroner på tross av at alle kommuner hadde mange og store krigsbetonte utgifter. Det var pengeriklighet under okkupasjonen, det er riktig, men det skulle både fast hånd og fremsyn til for å baute seg frn mellom de mange båer og skjær, samtidig som gjelden ble avbetalt. Etter krigen er den samlede kommunegjeld steget til uhyggelige høyder.

Til tross for disse og mange, mange andre dokumentariske bevis har selveste høyesterett gått ut fra at NS hadde påført landet store tap og at NS-folk skulle være solidarisk ansvarlige for det påståtte tap. Dette på tross av at både professor Andenes og professor Castberg fant dette grunnlovsstridig. Det solidariske ansvar ble bygget på en oppgave som Erstatningsdirektoratet stillet opp, en oppgave som aldri har vært offentlig kjent, og dermed ikke kan imøtegås

Den vise narr

Den kjente svenske skribent Sven Ulric Palme har i «Stockholmstidningen» en anmeldelse av Trygve Lies bok, og det under den påfallende overskrift «Den vise narren». Han gir boken adskillig anerkjennelse for de interessante fakta den bringer, men finner at Lie ofte overvurderer betydningen av disse, og ennå mer betydningen av FN's og sekretariatets innflytelse i forskjellige spørsmål. «Dette hører til de narraktige trekk i hans portrett... Lie er iblant utålelig naiv og forfengelig, ihvertfall når det gjelder hans egen person og hans egne innsatser i stort og smått. Han er uten tvil en narr. Men han er en vis narr. For ved siden av denne narraktighet finnes innsikt om politikkenes vanskeligheter og en hederlig vilje til å nå praktiske resultater i fredens tjeneste,» skriver Palme. —

*

Målt med denne målestokk er vi alle vismenn.

Vi slo dem ihjel . .

Et minnesmerke over 2000 jugoslavere som døde i tysk fangenskap ble avduket på kirkegården i Botn i Saltdal. En fem-mannsdelegasjon fra Jugoslavia var kommet ens erend og ble på gjennomreise i Oslo intervjuet av Arbeiderbladet. Intervjuet er avslørende. Vi siterer fra A.bl. 24. 9. 54:

«Hadde dere noen quislinger blant dere — noen som gikk tyskerens erend?»

«Ja, i august 1944 måtte vi kvitte oss med to angivere. Vi tok livet av dem i leiren. Tyskerne ville sky-

punkt for punkt, aldri har vært anerkjent og hvis opphavsmenn er skjult bak en departemental anonymitet. Etter denne oppgave skulle NS ha kostet landet 281 millioner kroner, og det er disse millioner som i årene etter krigen er dekket gjennom erstatninger fra små og store NS-folk, erstatninger som inndrives med stor nidkjærhet av de statens tjenere som har tatt denne rakkertjeneste på seg.

Hvis det er så at tiden går og motsetningene utjevnes, så burde tiden nå forlengst være inne til å ta opp dette avsnitt av etterkrigsoppgjøret til debatt og revisjon. Hvis det er så at motsetningene er utjevnet er det vel også mulig å få ørens lyd for argumentene og dokumenteringen fra dem som kjempet Norges kamp på hjemmefronten.

Istedenfor et rettsoppgjør som skulle rense ut krigstidens uhumskheter ble det et etterkrigsoppgjør som utdypet kløften i samfunnet mellom dem med den nasjonale holdning og alle dens avskygninger og dem som ble igjen i landet og under okkupasjonen holdt samfunnsmaskineriet i gang med et påtagelig godt resultat.

Denne kløft i samfunnet kan fylles ut, men da må rett være rett og alle propagandiske påstander kjennes døde og makteløse.



«De velgere som ga Hitler sin stemme gjorde det ikke ut fra noen verdensanskuelse eller nazi-ideologi, men fordi Hitler ga løfter om og viste vilje til å føre folket ut av den elendighet som de demokratiske partier hadde ført folket opp i. Om disse demokratiske partier hadde handlet av udyktighet eller doktrinarisme, spiller ingen rolle her. Et demokrati, som lar folket sulte i hjel, må anses dømt, selv om det bygger på de herligste grunnsetninger.»

Dr. Hjalmar Schacht
i «Oppgjør».

Utgått særtrykk

Særtrykk av fru Wieseners store artikkel er alle utsendt. Ikke et eksemplar er igjen.

Vårt siste særtrykk

Vi minner om Alex. Langes brosjyre «Dødsdommen over Ragnar Skancke». Send Deres bestilling i dag til Folk og Lands ekspedisjon, postboks 3214, Oslo. Brosjyren koster kr. 1.— pr. stk.

te 22 av oss som repressalie, men det ble ikke gjennomført.

Og da krigen var slutt, gjorde vi opp med resten av forrederne. Vi slo dem i hjel. På en natt slo vi dem i hjel, med stokker og pisker, på samme måte som de hadde hjulpet tyskerne å slå våre kamerater i hjel.»

(Uthevselene er foretatt av oss.

Trenger vi å kommentere?

Rustning og leketøy

Når vi nevner vest-tysk opprustning, kan det være av interesse å trekke frem av hukommelsens mange skuffer en liten sikkert avglemt historie:

Det er bare et par år siden de vest-tyske leketøybutikker etter påtrykk fra de amerikanske okkupasjonsmyndigheter måtte fjerne fra sine utstillingsvinduer alle små julegaver i form av tinnsoldater, leketøy tanks og kanoner. Den tyske militarisme måtte for enhver pris kveles i fødselen, og tyskerne måtte fra barnsben oppdras til å bli en fredselkende nasjon. Derfor måtte disse tinnsoldater med tilbehør gå i smeltegrøten, — men de gjenoppstod som tinninlianere og amerikanske nybyggere, og de bekjempet leverandre av hjertens lyst. Ja, det forekom endog virkelighetsnære grupper: en indianer som skalperer en nybygger og en nybygger som stikker kniven i en indianer. De sa imidlertid de amerikanske okkupasjonsmyndigheter ikke et eneste ord til protest, for det var jo faktisk amerikansk historie, og den burde de tyske barn lære å kjenne på en anskuelig måte.

Vi gratulerer

genkonsul P. Harsem som 10. oktober fyller 70 år.

jordmor og sykepleierske Maria Uhlen, som 11. oktober fyller 80 år.

Hver uke en ubåt, hver åttende uke en krysser

På sovjetrussiske skipsverfter løper hver uke en undervannsbåt av stabelen og hver annen måned en 15 000 tonn krysser. Alle disse sovjetiske krigsskipene er utrustet med atomvåpen, raketter og vidtgående torpedoer.

Dette fremgår av en rapport offentliggjort av det britiske admiralitet og som har skapt stor bestyrtelse i den vestlige verden. Den britiske rapporten forteller klart at Sovjet-Samveldet har siden krigens slutt gjort de største anstrengelser for å bygge opp verdens sterkeste krigsflåte.

I London regner man med at Sovjet hittil har brukt over 221 milliarder kroner på flåten sin. Om det nåværende sovjetiske bygningsprogram blir opprettholdt vil Sovjet senest i 1957 ha oppnådd en tallmessig styrke like stor som alle de allierte sjøstridskrefter tilsammen. (FEI).

VELKOMMEN ETTER!

USA's president er konstituert utstyrt med vidtgående fullmakter som det flere ganger har vært offentlig på tale å begrense, noe som i tilfelle krever grunnlovsendring. I en rapport om saken heter det bl. a.:

«Når så mange som 64 senatorer opprinnelig sa at de ville støtte grunnlovsendringen, skrev det seg mer enn noe fra den skamfølelse og selvbekreftelse som skikkelige folk føler over Jalta-avtalen. Den «forærte» en tredjedel av Europas frie nasjoner til Sovjet. Og det var en president, Franklin D. Roosevelt, som gjorde det. Hva ville da være naturligere enn å begrense den

anledning som en president har til å begå slike katastrofale feilgrep?»

Sitatet er ikke fra Quislings taler. Det er fra Arbeiderbladet av 27. januar i år, journalist Anders Buraas.

Altså: Den 27. januar 1954 forstår Arbeiderbladet omsider hva NS-folk har forstått i årevis.

Gratulerer med dagen, velkommen etter —

Det er jo alltid en trøst å se at vettet kommer med åra. Situasjonen minner om gutten som gikk for presten til han ble 25 år. «Det tar si tid å måtte lære så mye,» sa gutten.

Dagen bør feires. Skal vi ikke

feire den med et lite tilbakeblikk? Husker du ennå da Jalta-avtalen ble kjent her hjemme, da folk fikk vite at et av de engelsk-amerikanske krigsmål var å se Berlin som en russisk by? — da det for dine politiske motstandere var den naturligste ting av verden at byer som Wien, Budapest, Prag m. fl. skulle bli russiske? — da betegnelsen Rest-Europa oppsto? Og husker du ennå da det for ramme alvor ble drøftet om også Paris skulle bli en russisk by?

Mon tro om dagens makthavere husker noe av alt dette? Mon tro om den dag nå er inne da de forstår hva de har vært med på? Mon tro om de siste Berlinerkonferansene vil friske på deres erindring og opplate deres forstand? For alle de ting det her tales om er spørsmål om forstand, ikke om noe annet enn forstand.

Husker du ditt motiv for å melde deg inn i NS? Husker du at din forstand og samvittighet drev deg til det, fordi du mente det var best for Europa å bli styrt av Europa, fra Europa, — ikke av Asia, fra Asia. Det var dette som var din forbrytelse. Nå mener Arbeiderbladet omsider det samme som du.

Velkommen etter —

Den dag makthaverne fullt ut forstår, vil de også forstå motivet for ditt valg, respektere det og gi oppreisning. Altså, et spørsmål om forstand. På den dag vil hundre tusener ulykkelige mennesker i dette ulykkelige land omsider kunne si: Velkommen etter, Gud skje lov og takk, velkommen etter omsider —

Nå som det politiske vettet altså omsider har begynt å gjøre seg gjeldende, vil det utelukkende måtte være et tidsspørsmål at Paris-systemet i dets helhet forkastes. India har allerede forkastet det. I Norge står systemet i blomst. Grunnen er manglende forstand. Hvert tenkende menneske uansett nasjonalitet, uansett politisk syn, som setter seg inn i eksil-regjeringens provisoriske anordning av 15. desember 1944 paragraf 11 og lov av 21. februar 1947 nr. 1 paragraf 10, må påtvinges inntrykket av å ha stiftet bekjentskap med et intellektuelt underutviklet land. India har vist Norge vei. Velkommen etter —

Datoen 27. januar 1954 er en løfterik merkedag for Norge. — Dagen kan sammenstilles med en annen norsk merkedag, som også innfant seg for sent, meget for sent, senere i Norge enn i noe annet land. Først den 20. august 1842 ble loven om baldød over heks og trollkarle omsider opphevet i Norge. Datidens makthavere hadde omsider tatt til vettet.

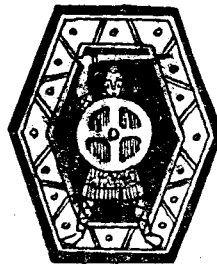
Velkommen etter —

JURIST.

Spørsmål og svar

Immigrasjonsoffiseren: — Har de noen gang vært i Sovjet-Russland?

Den britiske reisende: — Ja,



Støtten til skadelidne frontkjempere

Siden vårt opprop i Folk og Land nr. 29 har vi fått en rekke henvendelser om denne sak, men vi sitter igjen med det inntrykk at mange skadede frontkjempere ikke har fått kunnskap om at de kan få støtte til kurbehandling og anskaffelse, ev. fornyelse av proteser.

Vi anmoder derfor alle lesere av Folk og Land om å gjøre sitt til at dette blir kjent, slik at det ikke blir noen som går glipp av denne støtten som kan være av avgjørende betydning for den enkelte.

I samme forbindelse har vi mottatt en rekke protester mot at Norges Røde Kors har noe med denne støtte å gjøre, og kritikk over at vi vil samarbeide med Norges Røde Kors.

Vi vet at det er en utbredt misnøye med NRK's stilling til frontstøtterne og til den negative innstilling NRK hadde til de titusener innesperrede etter krigen. Denne misnøye har vi i Folk og Land tatt utvetydig stilling til og har flere ganger skrevet om det.

Men — dette må ikke bli noen prestisjesak. Vi må ikke holde fast på det som har vært, vi må se framover. Vi må også være delaktig i at uoverensstemmelser blir utjevnet og at urett blir gjort god igjen ved nye gjerninger.

I dag har vi en håndfast, konkret oppgave som skal løses. De frontkjempere som ble skadet og har et handicap skal få en støtte som mange av dem sårt trenger og alle av dem ærlig fortjener. Når så den norske regjering foretrekker at dette går gjennom det internasjonale Røde Kors' nasjonale organisasjoner, henholdsvis den tyske og den norske, har vi kun en ting å gjøre i det øyeblikk vi får henvendelse om å skaffe rede på alle dem som skal ha støtten. Og den ene ting er å ta opp arbeidet så hurtig og intenst som mulig å sørge for at samordningen av arbeidet mellom NRK og frontkjemperne blir det absolutt best mulige. Det nytter ikke å se skjevt til den organisasjon man skal samarbeide med når den, i alle fall i dette tilfelle, går inn for en oppgave som er så påtrengende viktig som den foreliggende.

Av de henvendelser vi har fått i sakens anledning fremgår det med bitter alvorlighet at det er et skrikende behov til stede for hjelp og støtte. Det ligger frontkjempere med dobbeltsidig tuberkulose som er ervervet under strabasene ved fronten, der er blinde, ben- og armamputerte, gutter med nervelidelser etter bombesjokk og skuddskader. Dette er karer som for en stor dels vedkommende ikke har familier eller kontakt med sine gamle våpenbrødre og som må få følelsen i alle fall av at de ikke er alene og er slengt på skrapdyngen fordi ingen lenger har bruk for dem.

Vi gjentar derfor ennå en gang: Gjør dette kjent så alle som har krav på støtte også får den.

Alle henvendelser skjer til:

Folk og Lands redaktør,
Boks 1407,
Oslo.

- Med hvilken hensikt?
- For å besøke Stalin.
- Var besøket av sosial eller politisk art?
- Politisk.
- Inngikk De noen avtale med ham?
- Jeg ga ham all hjelp han ønsket og jeg kunne gi.
- Hadde det betydning undergang for hans regime hvis De ikke hadde hjulpet?
- Det er sannsynlig.
- Har De noen gang vært radikal?
- Ja, — i begynnelsen av 1900-

- tallet, men jeg har endret innstilling senere.
- Støtter De noen regjering som står i strid med amerikanske prinsipper?
- Ja.
- Hva dreier det seg om?
- Jeg støtter monarkiet.
- Dette ser tvilsomt ut. De blir sendt til Ellis Island mens vi innhenter opplysninger fra vår ambassade i London. Hva er Deres navn og adresse?
- Winston Churchill, Downing Street 10, London.
(National News Letter London)

Boken som kostet en livsstilling

Lord Russel of Liverpool:

«The Scourge of the Swastika, A short History of Nazi War Crimes», London — Cassel Forlag.

I sommer har all verdens aviser beskjeftiget seg med Lord Russel som ble tvunget til å trekke seg tilbake fra sin stilling i den britiske hær på grunn av en bok han hadde skrevet om tyskernes angivelige grusomheter under den annen verdenskrig.

Lord Russel, som er konservativt medlem av Overhuset, erklærte at Churchill's regjering var av den oppfatning at boken vil oppildne de britiske motstandere av Vest-Tysklands opprustning.

Han sa at lordkansleren, Lord Simonds, i et brev hadde meddelt ham at han ville bli avskjediget, hvis han ikke holdt boken tilbake. Etter denne advarsel hadde han inngitt sin avskjedsbegjæring og han erklærte at boken ville utkomme som planlagt den 19. august.

Lord Russel var juridisk rådgiver for Storbritannias besetningsstyrker under prosessen mot de tyske krigsforbrytere.

På omslaget av den 259 sider store bok ser man hvordan utsultede fanger dukker seg for et par kjempestore langskaftede støvler. Teksten gjenkaller redsler fra slike steder som Buchenwald, Auschwitz, Lidice, Oradour og Warchawa, og den er illustrert med 25 uhyggelige fotografier.

Det er ikke noen juridisk utredning av de tyske handlinger den britiske jurist har gitt, og heller ikke kan det sies å være en historisk be-

rening. Og når dertil kommer at lord Russel er en elendig skribent, forstår man at boken som nå foreligger er et mislykket forsøk på å så hatets frø på nytt.

Etter et innledende kapittel om Hitlers organisasjonsapparat følger kapitler om behandlingen av krigsfanger, «krigsforbrytelse» til sjøs, mishandling og utryddelse av sivil befolkning, slavearbeid, konsentrasjonsleire og jødepogramer. — Man finner ingen samlende oversikter. — Boken består bare av løsrevne enkeltforeteelser som beskrives med et veld av ord. Noe nytt utover det man allerede har hørt finner man ikke og som avslutning på en redselsfull beskrivelse av Auschwitz sier han: «Slik var Auschwitz, dødsleiren, men dette er bare halvparten av historien. Hvis alt ble skrevet, ville det ikke bli lest. Og hvis det ble lest, ville ingen tro det.» Så lettvindt avfeier han sine ufullstendige beskrivelser og leseren sitter igjen med en vemmelig følelse av at her er samlet opp alt det nedsettende og grusomme som er sagt og skrevet om Tyskland midt i seiersrusen, da det gjaldt å sverte taperen mest mulig for å slippe å diskutere egne synder og unnlater.

At forfatteren er jurist og britisk embetsmann merker man intet til i dette oppkok av politisk propaganda, og man forstår utmerket godt at Churchill måtte ta en så bestemt avstand fra boken, som kun er et politisk innlegg mot tysk gjenoppustning, at Lord Russel av Liverpool fikk avskjed fra sitt embete.

Dei skal koma um ikkje so brått

Det var abraham Lincoln, presidenten i U.S.A. på borgerkrigens tid og venn av de undertrykte, som formet de berømte ord: «En kan narre hele folket en del av tiden og en del av folket hele tiden, men man kan ikke narre hele folket hele tiden.

Et gammelt ord sier at folk fordøyer bare det som er skjedd, det forgangne, som vi kaller historien i form av legender og historier. Slik historiegransking og kildedannelse er dels av bevisst og dels av ubevisst karakter. I siste tilfelle kaller vi den livsnødvendig fordummelse og beror særlig på det tykke drag av primitivitet og åndssvakhet som en finner hos alle samfunnsklasser i alle nasjoner. En yndet form for interessebetonet endringsforskyvning er å gjøre svart til hvitt, hovedsetning til bisetning og bisetning til hovedsetning. — En hel stand med fordums høy sosial auseelse har drevet og driver denne beskjettigelse med stor kunst også i Norge.

Den virkelig ondartede form for historieforfalskning er den bevisste fordreining av historiske data og den direkte løgn og usannhet som læremiddel i historieundervisningen.

Begge arter av legendedannelse og historieforfalskning har hatt en gullalder, siden okkupasjonsens endelig 1945. Vi har vasset til halsen i eventyr og myter.

For riktig å utradere og rasere alle kjedelige fakta fra en nær fortid, nemlig årene før den av England provoserte tyske okkupasjon ble en løgnkampanje satt i gang på høygear og alle nasjonale suggestibler trukket frem og pusset opp av pressen og de dertil egnede eksperter fra landsende til landsende. Allerede i Londons bombeskre bunkere ble det et hovedyrke for mange gode nasjonale krefter, et team under ledelse av centerforward Øksnevad. Denne herre strever for tiden med å oppgalvanisere det levende lik, den visne rose la France og kurtiserer vilt den gamle utlevde putisane Marianne Hans undrskte røst skrues av når den vekker i høytaleren. —

Han er så vant med historieforfalskning at han kommer sikkert til å fortsette på en flyvende tallerken ut i universet, som en annen fjerring mot strømmen.

I motsetning til alle slike kjerringer mot strømmen i presse og litteratur står en ensom sannhetsforkjemper, overlæge Johan Scharffenberg som en uryggelig klippe i et opprørt hav. Mot ham må hele kostebinderiet av sladderkjerringer og koner ved vannposten gi tapt og forsvinne i skodden.

I Morgenbladet 6. sept. i år sier Scharffenberg like ut, jeg siterer: «Når to krigførende makter samtidig forbereder invasjon i Norge, kan man ikke legge all skyld på den part som kom først til målet, fordi den var dyktigst, og særlig ikke når den annen part hadde framkalt kappløpet.» (Fremhevelsen er gjort av undertegnedet).

Samtidig ser det ut som de døde våkner, og at som Garborg kveder: Vita me skal og vona visst at ånd må vinna på troll tilsist og vit på den varge villskap. Scharffenberg vinner terreng.

Der er endrede signaler i hovedpressen, hvortil for nylig Gulosten, Rottenikken og Asbjørn Sundes kolleger og perlevenner førte det store ord.

Tauregubbenes og sjamanernes tid er uigjenkallelig forbi og dagsol gryr. Der er mange dok som vil domar vera og læ åt alt som dei andre gjera. Og lyte finner dei rundt ikring og sjølve gjerer dei ingen ting.

Under overskriften «Flukten fra historien» skriver Mrgbl. redaktør Birger Kildal avslørende om den Øksnevadske legning i det norske folk. Jeg siterer Kildal i Mrgbl. 4. juni i år, for vi leser det virkelig i dette løgnfrontens tidligere hovedorgan:

Kultursituasjonen her i landet lar seg overhodet ikke forstå uten at man tar med i vurderingen et høyst eienommeligg trekk: vårt folks uvilje ved å vedkjenne seg sin historie. Ja, så utpreget er dette trekk at man uten videre kan tale om en flukt

fra historien. — Har vi ikke her sans for historie? Nei, vi har ikke det! Vi har sans for den historieforfalskning som kan dulme våre komplekser og få oss til å glemme. — Men et folk flykter ikke usraffet fra sin historie, og forfalsker den heller ikke uten at selve dets åndelige bevissthet og erkjennelsesevne lider under det.»

Ikke så dårlig sagt det der. Og man må erklære seg helt enig med Kildal når han ad finem oppfordrer norske historikere til å foreta en renselsesprosess. Kildal har sikkert her tenkt på den mest ondartede historieforfalskning, som har kostet ærlige nordmenns i tusenvis siden 1945 blod, svette og tårer i demokratiske konsentrasjonsleirer og ribbet dem for

levebrød og tillit og dermed proletarisert hundretusener, i likhetens, frihetens og broderskapets navn.

Helt naturlig vil man finne det at Verdens Gang fredag 3. september på første side med skutt sats og største typer trykker sannheten: Vi er forbrytere alle sammen. I sannhet er historieforfalskning en forbrytelse i sammenligning med hvilken Gulosten blir rene kvitost. For denne forbrytelse har ført til mord og brann og megen ulykke.

Et presseorgan som har vært i avantgarden av historieforfalskningens heloter synes å være klar over det, hvis vi skal tro hva Arbeiderbladet skriver 2. september i år. Jeg siterer: «Så snart de unge møter samfunnsproblemer, møter de også et fe-

nomen som forgifter vår tid. De bevisst fordreide opplysninger som former sinnene skjævt. — Mye av den frykt som rider verden i dag, skyldes den bevisste bruk av uriktige fakta.»

Så uttales et fromt ønske om «at de (unge) må være med å avsløre og bekjempe usannheten. — «Den kan bli farlig, hvis den får bre seg.» Selvfølgelig er de totalitære stater verst. Men «andre bruker den i mindre målestokk etter fattig leilighet.»

Vi er helt enig med Arbeiderbladet i denne selverkjenning. Det står tilbake å trekke konsekvensene også for landssvikoppjøret, som er den verste giftblomst i den norske historieforfalsknings flora. Den har forgiftet nasjonen.

Hans Egede Nissen.

Sniklöp og lønnmord fordi man var for liten Fra Knut Haukelids bekjennelser

Knut Haukelids bok: «Det demrer en dag. Kampen om tungtvannet» — er interessant lesning! Herr Haukeli har nemlig teften i orden og har skrevet sin for avslørende bok mer på lang sikt enn hans instruktør i «silent killing» — den nåværende speiderguttfører, oberst Wilson og Haukelids mer naive sabotør-kamerater setter pris på. —

Motta hermed hans stygge selvportrett og vakre bilde av WEHRMACHT (side 37): «Tyskerne har senere flere ganger betegnet den skole De forente nasjoners hemmelige sabotasjetropper gjennomgikk, som en ren gangsterskole, og hvis en ser på de rent praktiske fag, så hadde de utvilsomt rett. Vi fikk lære alt som var brukbart i nærkamp, og vi lærte mange former for sabotasje.»

«Det fins ingen annen lov for krigen enn den at en må seire. (!!!) De amerikanske gangstere ville vel ha satt stor pris på de kurser vi gjennomgikk. Det var likevel en forskjell. Etter tysk militær målestokk var vel vår metode ikke verdig en soldat. — Tyskerne har forsøkt å ska-

pe en tradisjon av sine mange kriger. De har laget et pent, velpusset bilde av den ridderlige, germanske kriger. Tyskerne skjønner visstnok ikke hvor galt dette bilde er. Ingen krig er ridderlig.»

Nei, selvsagt ikke når man av de fine engelskmenn lar seg instruere i brudd på landkrigsreglementet og krigens lover og sedvaner. — Med disse metoder gripes nå briten om strupen av både svar-te og gule.

Smertefullt må nedenstående linjer av Haukelid på side 38 virke i et land, hvor noen smarte (fjernstyrte agenter?) har sørget for å få reist så mange minnestøtter over folketrettsstridige sniklöp og lønnmord at Norge nå ser ut som en tank(e)forhindring:

«Vi som var fra et lite og undertrykt folk, grep med glede og uten å skamme oss til ethvert middel som kunne skade fienden. Den underlegne har ikke råd til å føre krigen som den store ønsker det, og alle de hundrevis tricks, som vi lærte under de forbedende kurser i kompani

Linge, skulle komme oss meget vel til gode.»

Det verste ved Haukelids tankegang er ikke at den er «kriminell», men at den er landsskadelig, fordi den er tåpelig! Krigsreglene er laget — ikke minst til beskyttelse — for de små makter. Når et lite okkupert og militært kapitulert folk må slutte å kjempe militært, da har det bare legal motstand på det åndelige plan tilbake! — Enhver form for sniklöp mot en mektig okkupant — ennsi kriminalitet med «riktig» politisk fortegn — skader ikke okkupanten, men går tifold utover det lille okkuperte folk, som må blø og lide — på en nota bene lite ærefull måte!

Johan Borge n — en norsk kultivert skribent av format lot forleden i Dagbladet et barn spørre sine foreldre om hvorfor tyskerne skjøt de personer, som det for eksempel er reist en minnestøtte over — ved Grini.

Vi skal om ikke lenge medvirke til besvarelsen av det spørsmål. Ære være Johan Borgen at han har våget å reise det!

Potemkin.

Ufyselig bok Forskjell

Ricard B. Pape: «Dristighet vær min venn».

Det er kommet ut en bok som er ganske avslørende for mentaliteten hos seierherrene i siste krig.

«Dristighet vær min venn» heter den og handler om en engelsk flyvers krigsfangenskap hos tyskerne fra 1941 til han i 1944 over Sverige ble utvekslet. Han forteller om en rekke fluktforsøk og beskriver nøyaktig en rekke bestialske handlinger han utførte under flukt. F. eks. i en fattigslig nederlandsk hytte prøvde han to ganger å drepe et vett-skremt gammelt kvinnfolk med en jernstang og gjorde dertil forberedelser til å kvele henne. Da han etterpå kom fram til en nederlandsk vedhoggers hytte, mente forfatteren «for min del at det var like godt å drepe ham og grave ham ned». — — — Senere da Pape en natt brøt seg inn i en villa i Ungarn, nærmest ribbet den for mat og dessuten skaffet seg brukbare klær, slo han ned husets gamle eier i hans rom, og beskriver det til og med som en gjerning av de store.

Forfatteren legger ikke skjul på

sitt heltemot og forteller om tyske fengsler og tortur og atter flukt og nye heltegjerninger av en slik art at leseren må bli rystet i sitt innerste.

Slik var de altså, seierherrene, dommerne som dømte den tapende part etter nylagde, tilbakevirkende lover. Sine egne forbrytelser hever de opp i skyene som heltegjerninger.

De visste ikke . . .

Atter gir Gyldendal ut Knut Hamsuns samlede verker. Det er sikkert ingen feilinvestering, mesteren er ingen risikabel debutant, heller ikke kratt som ikke vil bli til noe, som han selv en gang uttrykte det.

«Jeg visste ikke at Hamsun var udødelig før han var død», skrev lyrikeren Inger Hagerup en gang. Hun nærmet seg sterkt de femti, fru Inger, hun hadde landets høyeste utdanning, hun var en av våre betydeligste lyrikere, men hun «visste ikke» om mesterens storhet før etter 19. februar 1952. Eller kanskje det *nu* passer vår skrivende «åndselite» å skilte med en oppdiktet uvitenhet Den gang da mesterens verker stod til gratis avhenting, da han ble ribbet for eiendom og satt på fattighuset, da han ble stedet for vår største sakkyndige i allehånde galskaper og erakket å være «en person med varig svekkede sjelsevner», da ropte den samme skrivende «åndselite» sitt korsfest!

Arbeiderbladet har rundspurt fem «tilfeldige» personer: Hvordan reagerer De på Hamsuns forfatterskap nå? De fire hadde ikke lest noe av Hamsun. «De visste ikke — —». Den femte, en *svenske*, som hadde lest alt av Hamsun svarte: Hans bøker er «evige verdier som man ikke må la gå tapt. Men hans stilling under krigen? spør bladet i sin nidkjærhet. Ja, hva så? Skulle jeg slutte å lese bøkene hans? spør svensken.

A. D.

Sovjetrepublikk på månen?

Moskva Radio meddeler at sovjetrussiske vitenskapsmenn føler seg overbevist om at de vil være i stand til å sende en rakettkett til månen «i nær fremtid». Det hevdes at de allerede har sendt raketter opp i en høyde av omkring 400 kilometer.

Vitenskapsmennene er så sikre på at de vil være i stand til å nå opp til månen og senere til Mars og Venus, at de nu er i ferd med å utarbeide metoder til beskyttelse av deres romskiper mot kollisjon med meteoriter.

Det sovjetrussiske vitenskapslige akademi har enn videre besluttet å utdele en gullmedalje

En nederlander har i sommer fartet rundt i Norge som bilturist, utstyrt med et stort skilt på bilen, som opplyser at han er «Ikke tysk, — kommer fra Holland»!

Etter hans egen uttalelse har skiltet vunnet stor anerkjennelse blant nordmennene. Da de fikk se skiltet, endret de sin holdning fullstendig, sier han. — Dette siste er vel ikke så helt sikkert. Det norske, sunne bondevettet er for fast i konsistensen til å la seg påvirke av narrafaseri. Det fikk bl. a. Dagbladet erfare da det i sommer gjorde seg den anstrengelse å sende ut et par forkledte provokatører. — Resultatet ble det motsatte av hva avisen hadde ventet seg.

Etter sitt besøk i Norge dro nederlandereren med samme utstyr til Sverige. Der har avisene samstemmig møtt ham med bitre protester mot hans anmassende skilt, og er ikke skånomme i uttrykkene. «Hatet er en dårlig rettesnor», skriver bl. a. ukebladet «Se», «skiltet er som et treskospark mot en tysk legg. Vi kan ikke fortsette hatet mellom nasjonene. Jerntepper har allerede splittet Europa. Vi er ikke tjent med å ha flere små jerntepper mellom de gjenværende europeiske land.» Samtidig minner bladet om den hjelp som tyskerne beredvillig ga Nederland etter flomkatastrofen i 1953.

Slik har ikke norske aviser turdet å skrive. Her lystrer man blindt røsten fra oven. Og myndighetenes parole levner dessverre ingen tvil om at hatet fortsatt skal bestå. Selv i det øyeblikk da Hallvard Lange sammen med sine «allierte» kolleger ligger på kne og bønnfaller Tyskland om å beskytte seg.

Ennå er det forskjell på anstendighet og skamløshet. Det offisielle Sverige er heldigvis klar over forskjellen.

H. N. H.

MJØNVOLD KAFE

Brandbu, Hadeland
anbefales

OLE ANDREAS'S SØNN rømte ikke fra landet

En av Norges og verdens i virkelig forstand store skipsredere er den avdøde Knut Knutsen, Ole Andreas' Sønn (eller O.A.S.), som den verdenskjente signatur lyder.

Han forgylte sin hjemby Haugesund som det er sagt og skjenket sammen med sin hustru, Elisabeth, mammutbeløp til byens trivsel og utsmykning.

Henrik Haugstøl forteller i Allers nr. 33/1954 at Knut Knutsen, O.A.S., gjemte et vers i sitt sinn som han siterte når han syntes det passet:

Døm ei andre, døm snarere deg selv,
men ingen du fordømme.
Husk at livet er en såre stridbar elv,
og ikke alle like godt kan svømme...

Han var trofast mot sin by. Den triste 10. april 1940 da nærsagt alle mennesker rømte fra byen, var han en av dem som ble igjen. Haugstøl forteller at en redaktør spurte ham om ikke også han skulle reise vekk.

— Nei, jeg får vel gå ned med skuta, svarte Ole Andreas Sønn. Kong Fredrik III sa i 1658: «Jeg vil dø i min rede.» Dette ble dessverre ikke noen parole for den norske regjering og kongemakt i den annen verdenskrig. Rotløsheten var for stor, samvittigheten for dårlig og fjernstyringen for sterk...

Skal norske ledere og anstiftere også rømme i den tredje verdenskrig, når (såfremt, ifall) den kommer?

ALEK.

Rørende tillit

I Skien har papirarbeidene vedtatt en resolusjon til regjeringen som går ut på at regjeringen snarest må sørge for at Stortinget gir en lov som bemyndiger den til å underkjenne Lønnsnemndas avgjørelser.

Dette gir en smukk illustrasjon til maktfordelingssystemet etter vår någjeldende statsforfatning. Grunnloven av 1814 instituerte til vern om samfunnsordningen tre organer: Stortinget, regjeringen og Høyesterett. De to første laget Johan Sverdrup et mixtum kompositum av i 1884, og nå synes det som om man er kommet så langt på samme vei at man ikke lenger vil respektere domstolens frie stilling. De skal gjøres til underbruk av regjeringen. Er ikke regjeringen tilfreds med en domstolsavgjørelse — og Lønnsnemndas avgjørelser er i virkeligheten inappellable domstolsavgjørelser — så er det bare å trykke på den parlamentariske knappen og forlange at Stortinget sørger for en lov som gir ubegrenset myndighet til regjeringen.

Fra 1940 og utover har det vært vanlig i vide kretser å glemme at vi hadde noe som

het Storting. Regjeringen har ett seg inn på alle felter som man før har oppfattet som Stortingets. Praksisen med blanco-fullmakter har hatt en blomstringstid. Blir det den almene oppfatning at regjeringen har adgang til også å sette seg ut over domstolene, blir det ikke meget å feire 17. mai for i framtiden. Da er Grunnloven så markspis tvers igjennom at man bør søke plass for den på Folkemuseet.

H. N. H.

Ennå en bok som forbys

London: De britiske myndigheter har nedlagt forbud mot offentliggjørelsen av den annen bok med omtale av tyske krigsforbrytere i løpet av en måned. Den er skrevet av en etterretningsoffiser, oberstløytnant Alexander P. Scotland, som etter krigen vakte sensasjon.

Boken hadde fått titelen «Londonburet», etter det navn, hvorunder hovedkvarteret for oberstløytnant Scotlands avdeling var kjent under krigen.

Quislingsaken

Mens jeg satt innesperret som «landssviker» og venn av Quisling hørte jeg at alle uttalelser og vitneprov i saken mot Quisling ble stenografert, at alt ble fotografert og opptatt på lyd-bånd bl. a. for at vi «landssvikere» skulle få se og høre alt sammen.

Siden jeg kom på frifot har jeg derfor i en årrekke forsøkt å få fatt på de trykte dokumentene i Quisling-saken, men forgjeves. — Heller ikke har jeg blant tidligere NS-folk truffet noen som har fått tak i disse trykksakene. I bokhandelen har jeg forsøkt flere ganger forgjeves. Siste gang gjorde vedk. bokhandler seg så mye for at han skrev til boksentralen, men herfra skal det være innløpet svar at man ikke kjenner til noen som kan levere denne trykksaken eller boken om «rettssaken» mot Quisling.

Jeg vil derfor ved nærværende spørre vårt blad og vårt forbund om Quisling-saken virkelig har vært til salgs, eller om den kan skaffes på annen måte, eller om den kan skaffes på annen måte, eller om det er framkommet slike ting, at myndighetene ikke tør å slippe den ut blant folket. Vennligst gi meg svar på dette gjennom bladet eller gjennom Forbundet.

Alex Goalde.

*

Stenografisk gjengivelse av hele «Quisling-saken» ble utgitt av Eidsivating lagstols landssvikavdeling i 1946 og var til salgs gjennom landets bokhandlere. — Den ble hurtig utsolgt og er nå ikke å få, hvis man da ikke skulle få den antikvarisk. I så tilfelle vil prisen være ca. 20 kroner.

Red.

- Tyskerhatet -

Det er forståelig at folk som har vært utsatt for dårlig behandling blir sinte, og det er rimelig at de helst vil holde seg på avstand fra de skyldige. Men når Dagbladet nå i lengere tid har hatt minst en, hvis ikke flere artikler med hets mot tyskerne, så synes jeg det går for vidt.

Har disse hetsere tenkt å starte en tredje verdenskrig mot tyskerne, før de som okkuperer tyskerne har rukket å reise hjem igjen?

Eller hva er hensikten?

Passer det ikke visse kretser at Tyskland kommer med i samarbeidet?

Neivel, så orienterer vel tyskerne seg mot øst, og så skal Rest-Europa og Norden ha takk.

I en krig er det alltid noen som må lide uforskyldt, og dette gjelder også de som tyskerne fikk tak i av nordmenn som pekte i fingrene til dem, lekte Mil.org. og «Gutta på skauen».

De tyskere som var her kom ikke som barnepiker for slemme gutter, men som soldater for å verge sitt fedreland mot en hel verden. En som

er satt til veggs av en overmakt blir gjerne desperat, og en desperat mann er ikke så nøye med midlene for å redde seg ut av vanskelighetene.

Men det er kanskje noen som har fått tyskernes gjenreisningsdåd i vrangstrupen?

Det kan vel være harmelig for de som seiret å se den beseirede reise seg av støvet, mens seierherrene enda henger over dem som sultne ulver. Vi skal huske på at tyskerne er okkupert ni år etter krigens slutt, og det store flertall av befolkningen har sikkert ikke hatt det bedre i de første årene enn våre Tysklandsfanger hadde det i leirene.

Det er ikke bra å være flink, det er ufint. Det er ufint av tyskerne å konkurrere ut sine beseirere på markedene, det var ikke pent av dem å bli verdensmestere i fotball. --- Slikt setter vondt blod og får avindsjuka til å spre seg som en pest.

Mens tyskerne sloss spådde jeg dem at de fikk overta jødefolkets skjebne for de kommende tusen år, hvis de tap-

te krigen. Det er alt mange lighetspunkter, og artiklene mot tyskerne taler for at de blir sett på på samme måte som de harde nazistene så på jødene.

Som jødene har de mistet husbandsretten til landet sitt, i alle slaveleirer i Sovjet sitter det tyskere. Her har vi vel ikke noen igjen, men ellers drives det rettsparodier mot tyskere i flere land. Forfulgte, spottet, hånet snart ti år etter nederlaget.

Det er hardt å tape, men det er lærerikt. Det burde de huske, som er så hatefulle mot tyskerne. Hvis de blir ertet lenge nok, så kan de komme igjen. Og da er de trolig litt flinkere enda, enn de var sist. Kanskje litt mere hårdhendte også.

Men jeg skal unnskyldte det. Formentlig gjør tyskerne det også. Det er vel en sufflør i kassen som har hvisket noe i øret om de stygge tyskerne. Hva suffløren heter vet jeg ikke, men han som lanserte tyskerhatet her i Norden var vel avdøde redaktør Skavlans venn og læremester, Georg Morris Cohen Brandes.

— Kan kun om en ting i verden de enes,

Astrid Berge: NOVELLER

Astrid Berge som for et par år siden sendte ut en roman, har i år slått over i en annen gate og gitt ut et bind noveller. I alt er det 18 stykker, hvis handling er henlagt til livets forskjellige områder og som bringer noe for enhver smak. I motsetning til hva tilfellet er med de fleste av dagens skribenter, som fortrinnsvis beveger seg på felter med typisk pornografisk tilsnitt, er fru Berges noveller velsignet fri for all lummerhet og spekulasjon i «sen-

gevarme». De rummer i stedet både humor og hjertelag og stor medfølelse med dem som lever under vanskelige forhold.

Astrid Berges nye bok er underholdende lesning. Hun fører et greit og likefremt sprog, og enkelte ganger hever hun seg formelig opp på det Aanrudske nivå, som f. eks. i bokens siste novelle — «Matmonsens» — der hun har tatt en typisk maskulin svakhet på kornet.

Fru Berge hører blant dem innen vår krets som er blitt hardest rammet av «etterkrigstiden». Ikke bare mistet hun sin mann og sin sønn som en følge av forholdene, hun ble også berøvet sitt hjem og hva hun ellers kunne kalle for sitt. Tross alle prøvelser har hun imidlertid ikke latt seg knekke. Beskjedent og stillferdig har hun tatt opp kampen for tilværelser og utnytter sitt lange og omfattende kjennskap til alt som er menneskelig til å gjenopp- ta sin skribentvirksomhet.

Vi gir oss selv en glede og gjør en god gjerning ved å kjøpe fru Berges bok.

HELGE GRØNSTAD.

NI KOMMUNISTISKE PARTILEDERE

i Sambandstatene er dømt skyldig i propaganda for omstyrting av den amerikanske regjering med vold. Juryen besto av syv kvinner og fem menn, som alle uttalte sitt Skyldig i samtlige anklager. De dømte kommunistledere var: Joseph Kusma, David Davis, Sherman Labowitz, Thomas Nabried, Benjamin Weiss, Irwin Katz, Robert Klonsky, Samuel Gibeloff og Walter Löwenfels, alle i en alder fra 29 til 56 år. Maksimumsstraffen vil være 5 år og 10 000 dollar i bot.

den, at hver storhet skal styrtes og stenes.

Men når så alt er like smått, usselt grått og flatt og alle stygge tyskere er vettskremte av all hetsen, hva vil det så komme, mine herrer?

Ola O. Furuseth.

Nettopp utkommet:

Astrid Berge

NOVELLER

Pris kr. 13.— (pluss porto). Kan bestilles hos fru Astrid Berge, Økernveien 255 B, Oslo, mot inns. av beløpet eller mot oppkrav.

A. OLESEN

Dyrekjøpt hevn

8

Tvang, vill, avpressing, trussel på livet og all slags tortur var altså de midler amerikanske myndigheter benyttet seg av i rettsforfølgningen i Dachau-prosessen. Også skinnforhør! Da oberst A. H. Rosenfeld 1948 trer tilbake som sjef for forvaltningsavdelingen for krigsforbrytelser i Dachau, spørres han om man nu virkelig også benytter seg av sådanne metoder. Han svarer: «Ja, naturligvis! Hvorledes skulle vi ellers ha bragt disse galgefugler til å synge?» Skinnforhørene var for Rosenfeld å se et kunstgrep man måtte tolerere, de virket i hvert fall som et tryllemiddel. Man innskrenket seg dog ikke til denne slags forhørsmetoder. Når de ved pryl og sult svekkede tiltalte møtte for domstolen, ble dem i regelen også enhver mulighet til selvforsvar fratatt. For det meste

fikk de anklageskriftet tilsendt først noen få timer, i beste fall få dager før domshandlingen, så der var ikke mulighet for å mobilisere et virksomt forsvar. Alminneligvis sto tyske forsvarere ikke til rådighet; enten kunne de tiltalte ikke betale dem, eller også forbød dommeren simpelthen medvirkning av en tysk forsvarer. Gjorde man en gang en unntagelse fra denne regel var forsvareren forpliktet til å holde seg de direktiver han fikk påbudt fra den militære offisielle anklager, etterrettelig; han måtte bl. a. ikke gå saken igjennom med sin klient på tomannshånd, høyst tale med tiltalte under pausene under forhandlingen.

For KZ-prosessen var en videre karakteristisk, at forbrytelsene, som las de tiltalte til last, i anklageskriftet ikke

var enkeltvis oppført hver for seg, heller ikke med opplysning om sted og tid for den forbryteriske gjerning. Dette spørsmål behandledes ganske summarisk. Av den grunn rettet den tyske sakfører dr. Georg Froeschmann den 30. juli 1948 en protestskrivelse til general Clay, i hvilken der bl. a. sies følgende:

«I det overveiende flertall af KZ-prosessen innskrenker anklagen seg til, i en enkelt setning på 24 maskinskrevne linjer generelt å opptelle krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeligheten, såsom mord, pryl, tortur, ut-sultning, anvendelse av vold, ydmygelser, begått mot statsborgere av 15 forskjellige land. Disse forbrytelser skulle de tiltalte ha gjort seg skyldig i som gjerningsmann, medhjelper eller «på annen måte delaktig person.»

Tidspunktet for forbrytelsens begåelse var ifølge Froeschmanns skrivelse på liknende måte unøyaktig presisert bl. a. ved betegnelsen

«mellom januar 1942 og 5. mai 1945». Dr. Froeschmann pointerer enn videre i sin redegjørelse at mange anklagede ikke kunne unngå å få det inntrykk, at de amerikanske forsvarere kun hadde det ønske å imøtekomme domstolens spesielle ønsker så godt og så hurtig som mulig likesom de ikke kunne unngå å legge merke til en intim kontakt mellom disse forsvarere og dommerne. Dokumentene syntes for øvrig å være avfattet i overensstemmelse med anklagemyndighetens krav o.s.v.

KUN ANKLAGERNE HADDE NOE Å SI

Freda Utley utdyper disse betraktninger og henviser til at Anklagemyndighetene sto fritt og kunne fremskaffe vitner fra hele Europa eller ved tortur tvinge tyske vitner til å fremsette de fornødne beskyldninger. Overfor dette var de anklagede fullstendig handicappet; de satt inne-sperret i sine mørke celler, var avskåret fra alle forbindelser utadtil, og vitner som kunne ha støttet dem, turde

simpelthen ikke melde seg, hva enten de fryktet besettelsesmaktens terror eller også simpelthen ikke rådet over midler til å betale reisen til domsforhandlingen os.v. Hun resymerer:

«Alene den kjensgjerning, at anklagemyndigheten i hovedsaken støttet seg til personer som på grunn av kriminelle forhold hadde vært i KZ-leiren, begrunner formodningen om, at minst en del av de i Dachau til dødsstraff dømte menn var uskyldige.»

Prosessene var simpelthen en skandale, da de i så utstrakt grad støttet seg til denne slags «erervsvitner» og på et såre usikkert grunnlag ofte førte til dødsstraff. Et typisk resultat av denne rettsforfølgning var dødsdommen over Ilse Koch, om hvem hver mann i U.S.A. visste at hun bl. a. hadde latt lage lampeskjermer av menneskeskinn. Sådanne skjermes fantes ingensteds, men bakvaskelsen fant tiltro i Amerika. Dødsdommen ble dog i dette tilfelle ikke fullbyrdet. Ilse Koch var, sier

Victoria Gjesteheim

Strandgt. 41
Telefon 497 - Egersund

Oslo Stigefabrikk

Brann-, maler- og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte beslag

Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Berytt

HÅNSKOMAKEREN

i Neuberggt. 15 - Oslo

Kr. 10 000.-

Finnes der noen som kan hjelpe meg å få kjøpt en gård, ved å låne meg kr. 10 000.— mot pant.

Bill mrk. «Sikker betaler».

Tidligere NS-mann

søker hybel. Absolutt ordensmann. Kan også dele værelse.

Eksped. anviser.

De leser denne

annonsen. Andre folk gjør det også. Bruk Folk og Lands annonsespalter.

Vinterredskaper

Geitedoninger
Traktorrustninger
Lunnedragene «Sjølgod og «Lunnelett».

Vi sender så gjerne tilbud.

H. SNAPSRUD & CO.

KONGSBERG

Biler - Maskiner
Redskaper.
Tlf. 885 - 248.

ANTINAZISMENS OFRE I SPANDAU

I møte i Berlin Høykommissjon ble fra de syv Spandau-fangenens pårørende lagt fram klager over at sovjetstyret hindrer gjennomføringen av de lettelsener som var innvilget. De pårørende var blitt stanset ved inngangen eller jaget ut igjen før visitt-tidens utløp. Allerede for flere måneder siden var det lykket vestmaktene representanter å få russerne med på et forslag om lettelsener, som utvidet besøkstillatelse, mere lesestoff, utvidet adgang til hagearbeid, flere brev og adgang til nødvendig legebehandling på sykehus. Men Ivan har altså ombestemt seg.

Følgende stensilerte verker av Gustav Heber fåes direkte tilsende fra ham til følgende priser:
Norske byjubiler. De religiøse problemer, Hallingdals Fortid II. Ætten Svalestuen fra Nore, Norges Forsvar, Våre Hærførere og Metaphysik, en filosofisk studie, hver kr. 10.00.

Våre Lagmenn, Østfolds Urtid og Fortid, Telemarks Urtid og fortid, Norske almenninger, hver kr. 20.00.

GUSTAV HEBER, Oscars gate 49, Oslo.

Fra kaviarfronten

En sovjetrussisk militærtransport kjører gjennom en liten ungarsk landstyk. Plutselig begynte en av lastebilene å brenne, men det var intet vann i nærheten. — Sovjetsoldatene forsøkte å slukke brannen. Befolkningen sto og så på uten å gjøre noe. Plutselig kom en gammel mann med en stor kanne som han helte over de delene av bilen som ikke var i brann. Folk som sto i nærheten ble sinte. «Hold opp med det, din dumrian. Vi gleder oss over at bilen brenner, og så kommer du og heller vann på.»

«Vann?» sa den gamle, «hvem har sagt det er vann. Det er selvfølgelig bensin.»

SIGURD MYTTING:

Politisk dømt

Kr. 5.— tilsendt.

Eget forlag

Adr. Tangen st.

Postgiro 455 29.

fru Utley, nettopp det general Clay skrev, da han endret dommen: Hun var en skjøge og et perverst kvinnemenneske, men hun har aldri gjort seg skyldig i krigsforbrytelser.

På denne måte gjør Freda Utley opp med den helt igjen- uredelige rettsforfølgning den amerikanske besetelsesmakt satte i scene innenfor sitt område, hun søker å gjøre rett og skjell mot alle impliserte parter. Men hun tilføyer at det ikke bare er de her omhandlede grusomheter som faller Amerika til last. Skyldkontoen er større. President Roosevelt og president Truman har, sier hun, i Yalta henholdsvis i Potsdam i det amerikanske folks navn gitt sin tilslutning til en av de mest barbariske akter vi kjenner i hele verdenshistorien. Etter den evakueres nemlig 12 mill. tyske mennesker, jagdes ut av et område, i hvilket de hadde vært bosittende i mange århundrer. Man ga russerne, polakkene, tsjekkerne, jugoslavenerne og mange andre nasjoner rett til å ekspropriere eiendom og fordrive menne-

sker, og selv om det ifølge overenskomst skulle skje på «human måte», var planen i og for seg uhyrlig. Dertil kom dog at overenskomsten ikke ble overholdt. Polakkene som fikk tildelt områdene øst for Oder-Neisse-linjen, jaget innbyggerne bort med ytterste brutalitet. Få timer etter utvisningsordrens utstedelse rev de kvinner og barn, gamle og syke ut av deres leiligheter, og de forskånte endog ikke syke og foreldreløse. —

Tsjekkerne var ikke mindre rå. De jaget tyskerne til fots over bergene og stjal fra dem det siste de tok med på veien. Da de imidlertid ikke bare ville ta hevn, men også sikre seg sin profitt, beholdt de de tusener av tyske menn tilbake som slavearbeidere, mens de drev kvinnene og barna ut av landet. Mange gamle, barn og syke døde på den lange marsj, mange gikk til grunne i de til det ytterste tettproppede godsvogner på grunn av sult, tørst og sykdom. De fleste fant veien til Vest-Tyskland, hvor der på samme tid hersket ubeskrivelig nød og elendighet, og hvor

de forente nasjoner i første omgang av slo også bare å yte dem den ringeste hjelp til flyktingene som kom fra øst.

Hvor mange mennesker som så under oppbruddet fra østlandene ble myrdet og drept under de frykteligste omstendigheter, vet man ikke. fire til fem millioner tyskere savnes. Om de lever eller om de er døde, ja, hvem vet det?

Bare ett er sikkert, sier fru Utley.

«Hitlers barbariske utryddelse av jødene ble overtruffet av tyskernes utryddelse, som gjennomførtes av de «demokratiske, fredselkende» forente nasjoner».

Presten dr. Elfan Raas, lederen av Verdenskirkerådets flyktningskomite, hadde rett da han den 13. mars 1949 i sin preken på universitetet i Geneve erklærte: «Gjennom de alliertes fred er det blitt flere mennesker hjemløse enn gjennom nasjonalsosialistenes krig».

(Forts. neste nr.)

Forts. fra foregående nr.

J. FREDRIK VOSS:

Okkupasjonstida i historielæreboke

«KRIGENS OFFER» — «VÅRE FALNE»

Etter frigjeringa har det kome ut eit verk med titelen «Våre Falne» i 4 band med biografiske data og oftaste og bilete av dei norske menn og kvinner som i desse åra miste livet i samband med krigshendingar av ymist slag, eller som fylgje av sjukdom og andre ulukkor i tilknytning til sjøfart i alliert teneste, eller i fangenskap i Tyskland og heime. — Verket har innpå 11 000 namn, utan at det tek med dei 689 som fall på tysk side på austfronten eller dei 65 N.S.-folk som vart likviderte, d.v.s. snikmyrda heime i Noreg.

Statistisk årbok for 1950, som har rekna med desse siste og, fører opp 10 262 som samla tal for krigsdødsfall, 9379 menn og 883 kvinner. Oppgåvene kan soleis variera ikkje so lite, etter som ein dreg grensone meir eller mindre vidt. Statistisk årbok har desse tala:

Sjøfolk i handelsflåten 35,5 pst. — 3568 menn, 70 kvinner.

Norske militære styrker 19,5 pst. — 2000 menn, av desse 865 i 1940.

Deltakere i motstandsbevegelsen og politiske fanger 20,4 pst. — 1825 menn, 266 kvinner.

Nordmenn i tysk tjeneste 6,7 pst. — 676 menn, 13 kvinner.

Likviderte landssvikere 0,6 pst. — 63 menn, 2 kvinner. Sivilbefolkningen ellers 17,3 pst. — 1247 menn, 532 kvinner.

Vi fær gå ut frå at desse tala er om lag so rette som ein kan få deim, endå om det runde talet 2000 på norske militære styrker ser noko «skjønnessig» ut. (877 fall i Noreg -- 1123 i utlandet d.v.s. i allierte krigsteneste). Største prosenttalet finn vi som venta millom sjøfolka, meir enn tridjeparten av alle krigsdødsfall. Av desse miste 3003 livet i utlandet, og 635 heime i Noreg (575 menn og 60 kvinner). Desse siste kan vi gå ut frå gjekk med ved britisk-norske krigshandlingar på kysten og må soleis forast på alliert skuldkonto. Det same gjeld og dei aller fleste av dei 1779 sivilpersonar som miste livet. Dei fall som offer for nedskyting og søkkjing på kysten eller bombing inne i landet frå alliert side. Soleis vart t.d. ein fullsett trikk i Oslo bomberåka ved nyttårstider 1943, og ca. 70 menneskje gjekk med, og meir enn 100 tyntest ved eit bombeåtak på Laksevåg ved Bergen, då m. a. ein skule vart råka. Som ein ser er det ikkje so få av krigsdødsfalla som har si årsak i allierte krigshandlingar. Men kva fortel so skulebøkene våre om dette?

Under overskrifta «Gestapo herjer» står det i boka til B. Stokke: «1600 nordmenn døde i tyske fangeleirer og tukthus, 500 ble skutt eller døde i fangenskap her i landet.» Ein annan stad nemner han at «over 3500 nordmenn mista livet ved senkninger» og ein tredje stad at «9000 nordmenn hadde mista livet på grunn av krigen.» Det er det helle, og tala ikkje so langt ifrå rette heller (etter statistisk årbok døydde 610 jødar og 730 andre nordmenn i politisk fangenskap i utlandet). Men tendensen er so klår, at dei unge lesarane sikkert vil koma til å fortelja att: Tyskarane gjorde ende på 9000 gode nordmenn i krigstida.

M. Eriksen skriv slik: «Mange falt i kampen eller gikk ned med skipene, andre ble myrdet eller pint ihjel, og mange døde av sult eller sykdom i fangeleirene.» Slik skrivemåte er ikkje berre usætande, det er og usømeleg propaganda i barneskulen. M. Eriksen skal ikkje ha so reint lett for å prova at ein einaste ein vart pint i hel eller døydd av svolt i fangelægra, burtsett kanskje frå jødane. Men den som les dette må få tokke av at det sikkert går ein del tu-

sen inn under desse kategoriane og under rubrikken «myr-det».

M. Eriksen likeso lite som B. Stokke finn grunn til å nemna deim som miste livet ved «krigsulykker», som Aksel Skretting let vera rubrikken for alle dei sivile nordmenn som vart drepne ved krigshandlingar frå britisk-norsk-russisk side etter kapitulasjonen 10. juni 1940. Det er i det heile typisk for framstillinga i desse bøkene. Om sivilperson som misser livet for tysk hand blir «myrdet», «pint i hjel» eller døyr av sjukdom og svolt i fangelægra, men når dei andre har skulda, fær det namnet «krigsulykke», om det då i det heile kjem ved.

MATNAUD OG DYRTID

Når det gjeld dette emne, står Tormod Knutson — han som ved eit anna høve skjelte tyskarane ut for røvarfolk og udyr — i ei serstode. Han gjev borna denne enkle og sannferdige skildringa: «Det ble mindre og mindre både av mat og klær. Folk ble magre og loslitte. Det var vel ingen som hadde det mer vanskelig og tungt i denne tida enn de norske husmødrene. De måtte stå i kø i timevis for å få tak i de små rasjonene som ble delt ut, men de var utrolig flinke til å stelle med det vesle de fikk tak i. Smått var det på alle måter, men det var kanskje likevel ikke så mange som svalt i denne tida.» Ferdig med det. Som de ser, gjev han korkje tal eller konkrete opplysningar om kvar mat og pengar til å kjøpa maten kom frå, — men likevel?

Går ein so til Aksel Skretting, vert låten ein heilt annan. «Varer av alle slag skulle tyskerne ha. De tok bare penge-sedler i Norges Bank og betalte med, — 11 milliarder kroner i alt. På den måten ble det norske folket utplyndret, så her ble nød og mangel på alt. Verst var det i byene med mat og klær.»

Og B. Stokke: «Tyskerne plyndret landet for en mengde varer, og betalte med penger fra Norges Bank så statsgjelda vår steg til nesten det firedobbelte.» I same duren hjå M. Eriksen: «Landet ble plyndret og utsugd. Nordmennene måtte nøye seg med det som ble igjen.»

Den som har gjennomlevd desse åra har fått kjenne på kroppen kor vandt det på mange måtar var å kara seg gjennom både med bitadende og slitande. Praktisk talt alt var gjennomrasjonert. Men det var likevel knapt nokon som verkeleg svalt, og eg veit ikkje om nokon som svalt i hel som sist vi hadde krig, i krigsåra 1807-09 og 1812-14. I kledevegen var det ikkje nemnande skilnad å sjå frå før. Folk hadde jamt over bra arbeidsinntekt og pengar nok å kjøpa for. — Den tyske okkupasjonsmakta sette i gang arbeid av mange slag, med flyplassar, festningar, barakkelæger, bunkers og anna i samband med den militære stoda. Det var nokre hundre tusen nordmenn som der søkte og fekk gode jobbar. Arbeidslivet elles gjekk og næstan normalt. Jordbruk og bergverksdrift gjekk for fullt, fiske, skogbruk og industri ikkje fullt so godt. Tyskarane kjøpte det som før hadde gått vestover, og sytte samstundes for å skaffa kol og olje til å halda drifta oppe i fiske og industri og til samferdsla på sjø og land. Allvisst var det norske pengar dei betalte med når det galdt militære saker eller jarnbaenbyggjing eller industri-reising som t. d. Ardals-verket i Sogn eller fiskefiletfabrikkar nordpå, — og statsskulda auka næstan til det firedobbelte. Den gongen hadde vi sjølve ingen krig, ingen okkupasjon i landet og ope farvatn vesterut, men laut fulla betala all innførsle ovdyr. Nei, tyskarane kan ikkje ha vore so ille som det høyrest ut likevel, når det gjeld dette.

Kvar fekk vi so maten frå i denne tida? Når tyskarane tok alle slag varor og «nordmennene måtte nøye seg med det som ble igjen», når med andre ord dei 3 millionar norske fekk bortimot ein halv million grådige soldatar, «røvarar» og «udyr» å fø på, og skulde greida det av eigen avl berre med tillegg av nokre svenske- og danskepakkar til skuleungdom, men likevel greidde det so nokonlunde, kan det berre vera ein einaste måte å forklåra det på: Noreg er eit rikt land som i eit knipetak ikkje berre greider å brødfø seg sjølv, men har overskot til andre. Det er verkeleg ei av bøkene som fortel oss noko slikt, allvisst om fyrste verdscri-

Invalider må hjelpes . .

(Forts. fra side 1.)

dempet om vår egen velferdsstat, og dessuten være litt mere beskjedne når vi overfor andre land opptre som humanitetens forkjempere.

— — —
For å unngå eventuell mistenkeliggjørelse vil jeg tilføye at undertegnede hverken har slekt eller venner som er invalide frontkjemper, og at jeg heller ikke kjenner eller har snakket med noen av dem. Jeg kjenner derimot litt til krigsinvalidenes stilling fra den annen side, fra den bataljon hvor jeg selv deltok under krigen, og jeg vet nokså godt hvilke vilkår de har, selv når de var på den «rette» siden. Og livsvarig krigsinvaliditet er en slik skjebne at ingen tidligere politiske misgjerninger rettfærdiggjør at vi lar hjelpeløse krøplinger være uten støtte.

Det bør også tilføyes at offentlig hjelp til invalide frontkjemper selvfølgelig ikke impliserer at en angrepskrig — eller preventiv

krig mot Sovjet var eller er berrettiget. Undertegnede er også i dag motstander av såvel vest-tysk som øst-tysk opprustning, og mener likeledes at Sovjets politikk ikke er den eneste årsak til det spente forhold mellom øst og vest i vår tid. Men dette er politiske resonnementer, som ikke må innvirke på vår soleklare menneskelige plikt å hjelpe enhver invalid, uansett politisk bakgrunn. Hvis vi her, i vårt relativt velstående og velordnede samfunn, overlater enkelte hjelpeløse til fortsatt sin egen skjebne, da har vår moral og vår menneskelige ansvarsfølelse fått et varig ulivsår under krigen, og det lover ikke godt. — Vi er allerede svært sent ute.

R. Gjessing

Urmaker
Drammen
Tlf. 25 07

gen. «Bøndene fikk påbud om tvangsdyrking, og med noe strev viste de på bare ett år at landet i et knipetak kunne brødfø seg,» skriv J. Hæreid i «Vi ere en nasjon». B. Stokke segjer om det same i den tida, og med større rett: «Når vi likevel ikke lidde verre nød, kan vi takke handelsflåten vår for det.» Her er eit punkt der det kunde vera full grunn for dei sakkunnige i lærarskulerådet til å syta for meir «einsretting» i bøkene.

Sanninga har vore og er, at Noreg på langt nær kan brødfø seg, korkje i normale tider eller i eit knipetak. I naudåra millom 1807-1814 laut folket i stor mun taka bork og mose til hjelp, og endå var det folk som svalt i hel, i krigsåra 1914-1918 måtte dei i dyra domar føra inn korn frå Amerika og Australia, og under okkupasjonen i 1940-1945 kom tilførsla frå Tyskland og tysk-okkuperte land gjennom dei tyske styremaktene og det norske forsyningsdepartement. Dei tyske soldatane i Noreg fekk sine egne forsyningar beinveges frå Tyskland. Stort set einaste undantaket var fisk og fiskeprodukt, som vi alltid har havt ovnøgd av og rikeleg til utførsle. Til sine tider óg potetar. Det gjekk på millomrekning til clearing av handelsbalansen med Tyskland. Dei store torske- og sildefiska i Lofoten, Finnmark og på vestkysten gjekk elles mykje ned i desse åra på grunn av mine- og annan krigsfåre, medan fjordfisket og heimefisket tok seg opp. Vi skal med same óg hugsa på, at all den oljen vi trong til fiskeskøytona våre, kunde vi berre få frå Tyskland.

Korleis tilhøvet i røynda var med korndyrking og -innførsle i krigsåra, kan Statistisk årbok gjeva rettleiding om (tala frå 1950-boka. Tabell 65). I 1943 er den norske avlen av korn og belgfrukter rekna til 365 464 t. og innførsla til 200 652. Dei same tala for 1944 er 329 586 t. og 402 544 t. Av innførsla i 1944 fell jamvel 385 389 t. på rug og kveite, dei eigentlege brødkornslaga. Av korn og potetor til saman er avlen for 1944 rekna til 511 070 t. og innførsla til 408 097 t. Dette er nøkterne tal som fortel sanninga. Når ein so held seg for auga at vi ikkje fekk og ikkje kunde få ei einaste skipslást over havet vestanfrå, der den britiske flåten heldt oss blokerte som i Terje Viken si tid i 1808 og 1809, og at Sverige hadde nok med si eiga sjølvbergjing, so er det klart at vi mykje godt har den norske heimeadministrasjonen og dei fæle tyskarane å takka for at vi verkeleg siapp hungersnaud i desse åra. Slik skriving som dei fleste av lærebøkene fer med, er då då ikkje berre uret, men heil vranglære attåt.

(Forts.)

Reiseskrivemaskiner



Optima Plana	kr. 485.—
Optima Elite	» 515.—
Rheinmetall	» 585.—

Avbetaling om ønskes.

SVERRE JACOBSEN
Oslo.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Adresseliste

Forbundet for sosial
Oppreising

Postboks 3214, Oslo
Postgiro 150 28
Telefon 37 76 96

Norsk Jords sekretariat

Postboks 3214, Oslo
Telefon 37 76 96

Folk og Lands eksped.

Postboks 3214, Oslo
Postgiro 164 50
Telefon 37 76 96

Folk og Lands redaksjon

Postboks 1407, Oslo
Telefon 55 76 56

FOLK og LAND

Ansv. redaktør og
utgiver:
FINN BRUN KNUDSEN

Utkommer i Oslo
Redaksjon:
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon og kasse:
Postboks 3214, Oslo
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 16.00 pr. år, kr. 8.00
pr. halvår. Sverige, Dan-
mark: kr. 20.00 pr. år,
kr. 10.00 pr. halvår. Ut-
landet for øvrig: kr.
24.00 pr. år, kr. 12.00 pr.
halvår. I nøytralt omslag
kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00
pr. halvår.

Løssalgpris: 40 øre

Annonsepris:
32 øre pr. millimeter
over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet
Oslo